

Ei eksy Perniössä

Ensin vähän johdantoa ja aasinsiltaa.

Me suomalaiset olemme vieläkin aika kiivaita kotimaisten kieliemme suhteen. Luulemme, että toista osapuolta suositaan ja meitä itseämme sorsitaan. Hurrimentaliteetti elää. Eli se joskus minussakin.

Jouduin opiskelujeni jälkeen ruotsalaisen työnantajan ja rahoittajan hommiin. Puheet ja paperit piti hoitaa ruotsiksi, muuten projekti ja rahat olisivat luultavasti loppuneet. Kapulakielestäni huolimatta asiat ymmärrettiin, rahaa tuli, hommat jatkuivat ja työ tuli valmiiksi. Se opetti paljon.

Myöhemmin ajauduin ruotsinkieliselle alueelle ja ruotsinkieliseen työpaikkaan. Siinä tuli loputkin kielitaidosta ihan ilmaiseksi. Nyt on helppoa, kun voi navigoida Ruotsissa, Norjassa ja vieläpä Tanskassakin ihmeempiä jännittämättä ja tasavertaisena kumppanina.

Asetelma on toistaiseksi sellainen, että menestyäkseen pohjoismaissa suomalaisen on puhuttava ruotsia tai skandinaaviskaa. Englantia puhuvaa härmäläistä ei oteta oikein todesta. Tosiasiat on tunnustettava. Annetaan ruotsalaisille sitten oikein olon takaa omalla kielellämme jääkiekossa.

Ja sitten asiaan.

Eräs meikäläisen kielipolitiikan jäännös on tienviittojen ja opasteiden kieli ja kielten järjestys. Suomessahan määräytyy tarkasti, onko kunta yksi- vai kaksikielinen ja mikä kieli on enemmistönä. Sen mukaan painetaan siten katukyltit ja paperit. Ekenäs är tvåspråkig, svenska som majoritetspråk, Hango pånästoin ja Perniö yksikielinen ja suomenkielinen.

Tienvarsiviittojenkin kieli on myös määräytynyt paikallisen kunnan kielisuhteiden mukaan. On joutunut kysymään ja ihmettelemään, keille viitat tehdään. Omille, jotka tuntevat paikat jo ennestään vai muukalaisille, jotka yrittävät suunnistaa. Ekenäs on monelle lännestä päin tulevalle Ekenäs ja vain Ekenäs. Tammisaarta ei tunneta. Salossa ja sieltä päin tullessa ei ole ennen lukenut kuin Tammisaari.

Mutta nytpä lukee. Ainakin kantatie 52 varrella Perniössä, muttei vielä Salossa. Nyt osaavat riikinruotsalaisetkin perille. Uusi viitoitus vaikuttaa tosi järkevältä. Onko se järki alun perin oikeata ja alkuperäistä perniöläistä vai teeveälläläistä. Kiinnostaisi tietää?

pajen